

FRA paziņojums presei

Vīnē, 2015. gada 9. janvārī

Eiropas Savienībā nepieciešami mērķtiecīgāki atbalsta pakalpojumi noziegumos cietušajiem

Ar pienācīgiem resursiem nodrošināts, mērķorientēts atbalsts noziegumos cietušajiem ir būtisks, lai panāktu, ka noziegumos cietušajiem ir reāla piekļuve tiesu sistēmai saistībā ar ciešanām, kas viņiem nodarītas, un nodrošinātu, ka viņu tiesības tiek ievērotas. Eiropas Savienībā pieejamo noziegumos cietušo atbalsta pakalpojumu novērtējumā, kas publicēts šodien, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*) atzīmē, ka, neraugoties uz uzlabojumiem, daudzās dalībvalstīs joprojām pastāv problēmas.

"Palīdzība cietušajiem jādara pieejama pirms kriminālprocesa, tā laikā un pēc tā, un jādara pieejama ne tikai juridiska palīdzība, bet arī jāsniedz psiholoģisks un emocionāls atbalsts", uzsver FRA direktors [Morten Kjaerum](#). "Desmit mēnešos Eiropas Savienības dalībvalstīm bija jātransponē Eiropas Savienības "Cietušo direktīva", bet darāmā vēl ir daudz."

Lai cietušajiem Eiropas Savienībā palīdzētu nodrošināt efektīvu atbalstu tiesā, *FRA* ziņojumā ir sniegti vairāki ieteikumi, piemēram:

- Eiropas Savienības dalībvalstīm ir jānodrošina mērķtiecīgu atbalsta pakalpojumu sniegšana, ieskaitot palīdzību saistībā ar traumām un konsultācijas cietušajiem ar īpašām vajadzībām, piemēram, cietušajiem ar invaliditāti, seksuālas vardarbības upuriem vai nelegālajiem migrantiem, kuri kļuvuši par noziegumos cietušajiem;
- Eiropas Savienības dalībvalstīm jānodrošina atbilstība "Cietušo direktīvā" noteiktajiem pienākumiem, apmācot policistus un tiesu darbiniekus, kā arī piešķirot papildu resursus, kas nepieciešami šo pasākumu īstenošanai;
- ir jālikvidē birokrātiskie šķēršļi, lai cietušajiem, kuri ir kriminālprocesa puse, darītu pieejamu juridisko palīdzību tādā pašā veidā, kā tas patlaban tiek nodrošināts apsūdzētajiem;
- dalībvalstīm jāievieš pasākumi, kas cietušajiem nodrošina piekļuvi informācijai par viņu tiesībām un pieejamus atbalsta pakalpojumus, kā arī piekļuvi svarīgai informācijai par viņu lietu;
- lai veicinātu, ka vairāk upuru uzdrīkstas ziņot par noziedzīgiem nodarījumiem, dalībvalstīm jānodrošina, lai informācija par cietušo atbalstu būtu uzreiz pieejama visām iestādēm un valsts dienestiem, ar kuriem cietušie nonāk saskarē, ieskaitot veselības aprūpes dienestu.

FRA pētījumos regulāri ir konstatēts, ka nepietiekama ziņošana ir nozīmīgs šķērslis, lai cietušajiem nodrošinātu pilnīgu piekļuvi viņu tiesību realizācijai. Mērķtiecīgas un praktiskas cietušo atbalsta sistēmas ir būtisks elements jebkurā stratēģijā, lai palielinātu uzticību iestādēm un ziņošanas līmeni, bez kā nav iespējams uzlabot noziegumu izmeklēšanu un lietas ierosināšanu. Šajā sakarā liels solis uz priekšu ir "Cietušo direktīva" jeb *Direktīva, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus*. Dalībvalstīm direktīvas noteikumi ir jātransponē līdz 2015. gada 16. novembrim.

Cietušo atbalsta jautājums ir cieši saistīts ar citu FRA darbu attiecībā uz piekļuvi tiesai, diskrimināciju un naida noziegumiem, un jo īpaši ar konstatējumiem plašajās Aģentūras aptaujās, kurās iztaujāti cilvēki, kuri visbiežāk kļuvusi par cietušajiem. Ar šā darba rezultātiem var iepazīties publikācijās, piemēram, [LGBT ziņojumā](#), [apsekojumā par diskrimināciju un naida noziegumiem pret ebreju tautības cilvēkiem](#) vai [apsekojumā par vardarbību pret sievietēm](#).

Šodien publicētajam ziņojumam FRA ir apkopojusi datus no 28 dalībvalstīm, lai sniegtu informāciju un analīzi par pašreizējiem procesiem valsts līmenī. Publikācija liecina, ka ir daudz problēmu, tomēr dalībvalstīs ir bijušas vairākas pozitīvas pārmaiņas. Vairākas no tām ir norādītas ziņojumā kā daudzsoļošanas prakses. Piemēram:

- dažas dalībvalstis, piemēram, Beļģija, Igaunija vai Somija, ir nodrošinājušas to, ka cietušo atbalsta organizācijas darbojas tieši policijas nodaļās vai to tiešā tuvumā, kas atvieglo norīkošanu;
- vairākās dalībvalstīs, tostarp Dānijā, Polijā un Apvienotajā Karalistē, naudu cietušo atbalsta pakalpojumiem vāc, izmantojot fondu, kurā cilvēki veic iemaksas, kad tiek notiesāti par noziedzīgu nodarījumu;
- dažās dalībvalstīs, piemēram, Spānijā vai Zviedrijā, ir izstrādātas lietotnes, kurās ir nodrošināta informācija par tiesas procesu, tiesu atrašanās vietām un to kontaktinformāciju.

Ziņojums ir pieejams šeit: ["Victims of crime in the EU: the extent and nature of support for victims" \(tikai angļiski\)](#).

"Cietušo direktīva" ir tikai viens elements plašākā cietušo atbalsta paketē. [Divi citi, paketē ietilpstoši tiesību akti](#) stāsies spēkā 2015. gada 11. janvārī, nodrošinot, ka noziegumos cietušie, kuriem piešķirta aizsardzība vienā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir tiesīgi uz līdzīgu aizsardzību citā dalībvalstī.

Lai saņemtu plašāku informāciju, sazinieties, izmantojot šo kontaktinformāciju: media@fra.europa.eu

Tālrunis: +43 1 580 30 642

Piezīmes redaktoriem

- Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūrai (FRA) ir uzdots sniegt uz pierādījumiem balstītas konsultācijas Eiropas Savienības un valstu

lēmumu pieņēmējiem, tādējādi veicinot labāk informētas un mērķorientētas diskusijas un politikas izstrādi pamattiesību jomā.

- *Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 2012/29/ES](#), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus.*